COMPORTAMENTE ALE FAMILIEI CONTEMPORANE ÎN PERCEPȚIA TINERILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Aurelia BRADEȚCHI

CZU: 316.356.2(478) oleqbulqaru@gmail.com

The article includes studying the perception of young people in the Republic of Moldova regarding the behaviors of the contemporary Moldovan family. The author analyzed the perception of young people regarding the notion of family and marriage; analyzed the nuptial and reproductive behavior in the opinion of young people and the attitude of young people towards raising and educating children. At the same time, some recommendations were made to encourage young people to start families and raise children.

În ultimele decenii, familia moldovenească se caracterizează printr-un șir de schimbări esențiale. Modelele familiale, cândva marginale societății, apărute mai devreme în alte țări, devin din ce în ce mai răspândite și în Republica Moldova, relațiile conjugale au devenit mai instabile, din an în an scade natalitatea, crește numărul și ponderea copiilor născuți în afara căsătoriei, fertilitatea se menține la un nivel scăzut ce nu permite înlocuirea generațiilor, formarea familiei și nașterea copiilor se amână pentru vârste mai înaintate. În familia contemporană s-au produs schimbări semnificative în scala valorilor acceptate de oameni. Se observă toleranța oamenilor față de mai multe aspecte, precum concubinajul, comportamentul premarital, comportamentul parental, care anterior nu erau acceptate. În ultimele decenii, devine tot mai accentuată tendința tinerilor de a se dezice de regulile tradiționale de formare a unei familii. Astfel, este în creștere numărul tinerilor care, înainte de a-și forma familia, trăiesc în concubinaj o perioadă de timp, iar în unele cazuri mai întâi se naște copilul, iar apoi se înregistrează căsătoria. În același timp, căsătoria nu mai este privită ca un act obligatoriu, iar tot mai mulți tineri aleg să amâne căsătoria pentru o vârstă mai înaintată, ori intenționează să nu-și oficializeze vreodată căsătoria [1, 2].

Cele expuse *supra* argumentează tema cercetată, având ca **scop** *studierea percepței tinerilor din Republica Moldova privind comportamentele familiei moldovenești contemporane*. În calitate de **ipoteză de cercetare** a fost formulată următoarea: *tinerii tind să întemeieze*

familii și să conceapă copii la o vârstă mai înaintată, ori amână căsătoria, preferând să trăiască în concubinaj până în momentul în care se simt pregătiți material de a avea o familie și a crește un copil.

În vederea studierii percepției tinerilor privind comportamentele familiei mondovenești contemporane, a fost utilizată o metodologie mixtă de cercetare, ce a îmbinat cercetarea cantitativă și cercetarea calitativă, analizarea datelor statistice existente și analizarea comparativă a studiilor în domeniu. Cercetarea cantitativă a fost realizată prin metoda anchetei sociologice, datele fiind culese anual, în lunile septembrie-octombrie, începând cu anul 2015 până în anul 2019, de la 1885 de tineri necăsătoriți de ambele sexe cu vârsta de 15-30 de ani din diferite localități din țară. La culegerea și prelucrarea datelor au participat studenții Departamentului Sociologie și Asistență Socială USM în cadrul Barometrului de Opinie „Pregătirea tinerilor pentru viața de familie", la care a participat și autorul. Rezultatele cercetării cantitative au fost completate cu date calitative, obținute prin intervievarea a 6 tineri pentru a putea înțelege care sunt temerile pe care le au ei în legătură cu întemeierea unei familii sau care sunt factorii ce-i determină să întemeieze o familie.

Opiniile persoanelor care au participat la interviurile aprofundate cu referire la ce reprezintă căsătoria s-au divizat în două tabere egale: în timp ce jumătate dintre intervievați percep căsătoria ca nimic mai mult decât un act care demonstrează oficialitatea unei familii, cealaltă jumătate percep căsătoria ca un pas bine gândit, un pas foarte important, care implică o responsabilitate enormă și o decizie a două persoane care au hotărât să-și continue viața împreună. Participanții la interviurile în profunzime nu consideră căsătoria drept un act obligatoriu și, potrivit lor, fiecare cuplu decide dacă este necesar să-și oficializeze relația ori să trăiască în concubinaj. Conform opiniei tinerilor intervievați în cadrul sondajului, vârsta medie potrivită de căsătorie pentru un bărbat este 26 de ani, iar o femeie ar trebui să se căsătorească în medie la o vârstă de 23 de ani.

Rezultatele studiului demonstrează că majoritatea tinerilor intervievați în cadrul sondajului doresc să se căsătorească și să întemeieze oficial o familie. Cea mai mare parte dintre ei intenționează să se căsătorească, însă nu au decis o perioadă anumită când să facă acest lucru.

În același timp, 28% dintre persoanele intervievate și-au planificat perioada în care vor să se căsătorească. Majoritatea intervievaților (95%) își doresc copii. Acest lucru demonstrează că familia și copiii sunt încă puternic valorizați de tinerii din Republica Moldova. Totuși, este un decalaj între numărul dorit de copii și numărul ideal, numărul dorit de copii fiind de 2,5, iar numărul ideal – de 2,8 copii. Acest fapt denotă că în prezent funcţia reproductivă este exercitată de către familia tânără într-un mod redus, iar limitarea numărului de copii dorit constituie de asemenea o strategie adaptivă a acesteia la situaţia socioeconomică din ţară, pe de o parte, şi manifestarea dorinţei de a-şi face o carieră, a trăi pentru sine, pe de altă parte.

Dificultatea de a găsi partenerul potrivit (27%) și veniturile mici (23%) sunt cele mai des menționate obstacole în întemeierea unei familii. Rezultatele acestui sondaj ne demonstrează că mai mult băieții decât fetele sunt îngrijorați de aspecte financiare, precum lipsa sau nesiguranța locului de muncă, care a fost specificat de către 10% dintre băieții intervievați și de către 6% dintre fete.

O rată de 32% dintre intervievați locuiesc în comun cu partenerul/partenera, iar concubinajul este privit de către tineri ca o practică bună. O rată de 43% dintre respondenții la sondaj consideră că concubinajul este o posibilitate bună de a testa partenerul înainte de căsătorie. Menționăm că și tinerii care au participat la interviurile în profunzime preferă concubinajul în detrimentul căsătoriei.

Cercetarea realizată a confirmat ipoteza generală, conform căreia tinerii tind să întemeieze familii și să conceapă copii la o vârstă mai înaintată, ori amână căsătoria, preferând să trăiască în concubinaj până în momentul în care se simt pregătiți material de a avea o familie și a crește un copil. Totodată, tinerii vor să trăiască cât mai mult pentru ei, astfel amânând conceperea copiilor la vârste mai înaintate, iar căsătoria nu mai este privită ca un act obligatoriu, mulți tineri alegând să trăiască în concubinaj.

Pornind de la concluziile *supra,* propunem următoarele recomandări pentru îmbunătățirea situației familiilor din Republica Moldova:

Recomandări pentru Administrația Publică Centrală

- Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire/educare a copiilor (creșe, grădinițe, școli primare).

- Susținerea din partea statului a sistemului educațional în vederea pregătirii unor generații sănătoase, cu valori profamilie.

Recomandări pentru Administrația Publică Locală

- Deschiderea unor afaceri locale care ar asigura locuri de muncă pentru tineri, astfel încât aceștia să nu emigreze către localitățile mai dezvoltate sau către alte țări în căutarea unor condiții mai bune de trai.

Recomandări pentru ONG-uri

- Efectuarea campaniilor de educare și informare în domeniul familiei, de dezvoltare și promovare a sistemului de valori profamiliale, a unei noi imagini privind familia integră.
- Organizarea serviciilor de consultanță a tinerilor pe probleme familiale, pe probleme ce țin de nașterea, îngrijirea și educația copiilor.

Recomandări în domeniul cercetării

- Realizarea cercetărilor periodice în domeniul tinerei familii și comportamentului nupțial al tinerilor în scopul monitorizării evoluției opiniei tinerilor și identificării posibilităților de îmbunătățire a situației tinerelor familii.

Referințe:

1. BULGARU, M., BULGARU, O. *Comportamentul reproductiv al femeilor din Republica Moldova. Studiu sociologic.* Chișinău: CEP USM, 2018.
2. BULGARU, M., CHISTRUGA, I. *Familia tânără. Aspecte ale adaptării la societatea în schimbare*. Chișinău, 2015.

Recomandat
Oleg BULGARU, dr., conf. univ.